

Catalogus Dissertationum Volumine hoc
comprehenforum.

- 1, De prudentia in disquisitione *veritas* dicti Johanni i Joh. 5, 7.
Auct. Car. Gottlob Hofmanno. Vitt. 1766.
- 2, Pietas Cornelii Centurionis Casariensis antequam ad eum mitteretur.
trus Act. X, 2 Auct. Joh. Fecht. Roff. 1701.
- 3, Observationes Exegetico Criticae et miscellae super 2 Tim III et IV.
Auct. Joh. Salom. Semler. Altorf. 1753.
- 4, Progr. De Utilitatibus ex Doct. Theologiae redundant. Auct. Christoph.
Fimoth. Seidelio Helmst.
- 5, De duratione Pontificum Auct. Christoph. Frid. Sarratio. Tab. 1756.
- 6, De Vocacione Ministrorum Ecclesiasticorum Divina Eius. ibid. 1757.
- 7, Progr. Cur pauci sint boni Scholares Rectores. Auct. Johanni.
Christide Semler Lipsiae a. 1747.
- 8, De recto et genuino usu argumentorum fidem humanam facien.
tium, in probanda divina origine s. Litterarum. Joh. Georg.
Knapp. Halle 1757.
- 9, Quare dico tibi remissa sunt peccata eius multa, quia etc. Luc. VIII.
Auct. Christoph. Matthaeo Staffio. Tubingae 1745.
- 10, De peccato in Spiritu s. Preside Car. Gottlob Hoffmanno Auct.
et respond. Joh. Gottl. Verner superint. Jutreb. Vitemb. 1755.
- 11, De Omnipotentia Asti in statu Eick. Auct. Braungarter, Halle 1756.
- 12, De litteris Eliae ad Soranum. Reges Judaei in caelis scriptis et libris
XXI x. 12 auct. Christoph. Matth. Staffio 1755.
- 13, Explicatio loci difficultioris Joh. X, 33-38. auct. Braung. 1735. Halle.
- 14, De fratre animarum separatar. auct. Soc. Halle 1754.
- 15, De Judo sacro Coene conuiva auct. Soc. 1744.
- 16, De redemptione Ecclesiae proprio Christi sanguine facta Act. XX, 28. Auct.
Costa Feb. 1753.
- 17, De reliquiis Gentilissimi in opinionibus de morte auct. Guffio
1756 Lipsiae Commentatio prior

19

DE
P E C C A T I
IN SPIRITVM SANCTVM
IRREMISSIBILITATE

DISSERTATIO INAUGVRALIS THEOLOGICA

Q V A M
MODERATORE ATQVE PROMOTORE
VIRO SVMME VENERABILI

CHRISTOPHORO TIMOTHEO
S E I D E L I O

S. THEOL. D. SEREN. BRVNSV. AC LVNAEBVRG. DVCIS SVPERINTENDENTE
GENERALI, CAPITVLI IMPERIALIS LIBERI REGIO-LOTHARIENSIS ABBATE,
S. THEOL. PROFESSORE PRIMAR. IN ACADEMIA IVLIA CAROLINA,
ET PROT-ECCLESIASTE ELMESTADIENSI ACAD. H. VICE-RECTORE,
FACVLT. THEOL. DECANO ET AD HVNC ACTVM CLEMENTISSIME
CONSTITVTO PRO-CANCELLARIO,

PRO SVMMIS IN THEOLOGIA HONORIBVS
CONSEQVENDIS

D. VII. MARTII MDCCLVIII.

HOR. ANTE ET POMERIDIANIS

IN IVLEO MAIORI

PVBlico EXAMINI SVBMITTET

A V C T O R

IOANNES ERNESTVS SCHVBERT

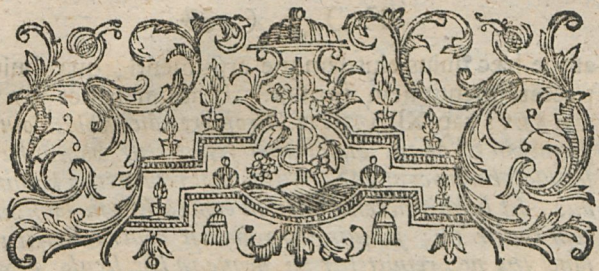
PHILOS. D. ILLUSTRISS. COMIT. SCHAUMBVRG. AC LIPPENS. A. CONSIL. SACRIS
EIVSD. COMITATVS SVPERINTENDENS, ET PROT-ECCLES.
STADTHAGENSIS.

RECUSA A. C. MDCCLIV.

(6½)

DE
 P E C C A T I
 IN SPIRITUM SANCTUM
 IRREMISSIBILITATE
 DISSERTATIO IN ACADEMIA THEOLOGICA
 QUAE
 MODERATORE ATQUE PROMOTORE
 VIRO SVMMO VENERABILI
 CHRISTOPHORO TIMOTHEO
 SEIDELIO
 P. THEOL. D. PRAE. HONOR. AC CENSIT. DOCT. S. SEPT. 1772
 GENERALI ACADEMIAE THEOLOGICAE LIBERAE REGIO-TOURNENSIS ACADEMIAE
 P. THEOL. PROFESSORE PRIMAR. IN ACADEMIA IVLIA CAROLINA
 ET PRAE. POLYTHEOL. HEMERIDENSIS ACADEMIAE VICE-RECTORIS
 ET FACULT. THEOL. PRINCIP. ET AB. VICE-RECTORIS CEMENTINENSIS
 CONSISTIT. EIO. SEIDELIO
 PRO SVMMIS IN THEOLOGIA HONORIBVS
 CONSECRANDIS
 A VI. MAJ. 1772. MDCCCLXXII
 HON. ACADEMIAE THEOLOGICAE
 IN IVLIO MAIORI
 PUBLICO EXAMINE SVMMITTE
 A V C T O R
 IOANNES ERNESTVS SCHVBRITZ
 P. THEOL. HONOR. AC CENSIT. DOCT. S. SEPT. 1772
 FIVRE COMITATVS HEMERIDENSIS THEOLOGICAE ACADEMIAE
 STADT-RECTORIS
 RECVSA A. C. MDCCCLXXII

DE PECCATI
IN SPIRITVM SANCTVM
IRREMISSIBILITATE

DISSERTATIO INAUGVRALIS
THEOLOGICA.

§. I.

De peccati in spiritum sanctum irremissibilitate, eiusdemque potissimum causa, mihi iam dicturo necesse eo magis esse videtur, ut, *quale hoc ipsum sit peccatum,* prævia expositione declaretur, tum, quia in varias sententias præstantissimos abire viros manifestum est, cum, quia ex ipsa huius peccati ratione formali eius demonstrari debet irremissibilitas. Sunt autem tria tantum scripturæ loca, *Peccati in Sp. S. mentio tantum fit, Matt. XII. Marc. III. Luc. XII.*

A

atque

arque hæc unius eiusdemque argumenti, quæ huius peccati mentionem faciunt. Primum habet MATTHÆVS cap. XII. v. 31. 32. *Propterea dico vobis: omne peccatum & omnis blasphemia remittetur hominibus, sed blasphemia contra Spiritum non remittetur hominibus. Et si quis dixerit verbum contra filium hominis, remittetur illi; si quis vero dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur illi, neque in hoc seculo, neque in futuro.* Secundum exhibet MARCVS cap. III. v. 28. 29. 30. *Amen dico vobis, omnia peccata remitti filiis hominum, & blasphemias, quotquot blasphemant. Si quis vero blasphemaverit contra Spiritum sanctum, non habet remissionem in æternum, sed reus est æterni iudicii. Nam dixerant, eum habere Spiritum impurum.* Postremus continetur LVCAE cap. XII. v. 10. *Qui dixerit verbum contra filium hominis, remittetur illi; qui vero blasphemaverit contra Spiritum sanctum, illi non remittetur.*

§. II.

Sed non Sunt, qui huc etiam pertrahunt loca Hebr. VI, *Hebr. VI. 4. seqq. X, 26. i. Ion. V, 16.* quoniam ibidem de peccato sermo est, quo commisso homines renovari haud possunt ad pœnitentiam, aut sacrificio carent, aut pro quo orare non licet. Sed quia his locis vocabulum peccati in Spiritum sanctum non continetur, cuius notio scripturæ non inferri, sed ex illa erui debet, illis nec uti possumus, verum huius criminis conceptum demonstraturi. Itaque non aliud datur fundamentum inveniendi, quale peccatum sit illud in Spiritum sanctum, præter verba Christi, ab Ev-
ange-

angelistis Matthæo, Marco, & Luca, II. cit. recitata. Quibus vero ut solide superstrui possit tractatio hæc, attendi debent circumstantiæ, quæ causa erant, cur optimus Salvator noster huius peccati mentionem fecerit, & tam graviter de illo locutus sit.

§. III.

Christus sanaverat hominem cæcum & mutum, *Occasione de peccato in Spiritum S. Inquendi Christo data.* atque eiecerat dæmonem, quo obsessus erat. Singulare hoc opus, quod potentiam vere diuinam arguebat, populum, qui illius testis erat oculatus, convincebat, hunc Jesum Nazarenum esse filium Davidis, h. e. Messiam patribus promissum. Id ægre ferebant Pharisei, & cum præclarum hoc divinitatis eius argumentum solidis aut speciosis saltem rationibus confutare non possent, neque tamen in eum credere vellent, ut aliquem malitiæ, incredulitatis, & persecutionis suæ haberent prætextum, criminabantur, *Jesum demones ope principis demonum eicere*; adeoque, quod veritatem testimonii Salvatoris nostri demonstrare, eorumque fidem promovere & poterat & debebat, in tam atrocis calumniæ convertebant materiam. Hac igitur impiissima opinione omnem propemodum fidem excedente a Christo solide refutata, tandem, *omne, inquit, peccatum hominibus remitti potest; sed quod in Spiritum sanctum committitur, prorsus est irremissibile.* Vid. Matth. XII. 22-32. Luc. XI. 14. seqq. XII. 1-10.

§. IV.

Pharisæi
pecc. in Sp. terit.

S. committēbant,
cum dicerent. Christum habere dæmonem.

Quibus præmissis haud difficulter intelligi po-

1. Peccatum in Spiritum sanctum esse eiusmodi crimen, quale committebant Pharisæi & Scribæ, cum dicerent, Christum, qui dæmones eiecerat, hæc opera vere diuina facere efficacia Beelzebub, principis malignorum Spirituum, per illum operantis. Hunc enim conceptum probat occasio salvatori nostro data, atrocitatem huius criminis exaggerandi. Quodsi enim Pharisæi huius delicti rei non fuissent, calumniantes, Christum habere dæmonem, plane nullam habuisset causam, adhorrandi, ut sibi quisque ab hoc peccato caveret, cum in ipsa refutatione huius pharisæorum criminationis versaretur. Et ne ulla nobis dubitandi causa sit, factum Judæorum esse peccatum in Spiritum sanctum, MARCVS, recitatis verbis Christi, quæ de hoc peccato agunt, addit: *Nam dixerant, Christum habere dæmonem.* Marc. III. 30.

§. V.

Peccatum
hoc prorsus est irremissibile

Vt vero etiam habeamus characterem, quo hoc peccatum a reliquis omnibus distinguatur, Christus expresse dicit.

2. peccatum in Spiritum sanctum prorsus esse irremissibile, h. e. non solum nunquam remitti, sed etiam remitti haud posse. Quodsi enim Salvator noster locis antea citatis tantum dixisset, peccatum hoc nunquam actu remitti, reliqua, quæ huic opponuntur, omnia,

omnia, ex eius sententia, actu & vere remitterentur. Hoc autem non fieri, vel inde patet, quod multi homines absque fide & penitentia, & hinc quoque sine peccatorum remissione, ex hoc mundo discedunt, post hanc vitam vero, finito scilicet gratiæ termino, illam multo minus consequuntur. Quapropter cum posterius, nimirum peccata reliqua tandem actu remitti, falsum sit, fateri nos oportet, peccatum in Spiritum Sanctum non tantum non condonari, sed etiam condonari non posse.

§. VI.

Equidem b. IO. REINHARDVS RVSIVS, Theologus in Academia Jenensi quondam celeberrimus, in *Harm. Evang.* Lib. IV. cap. XIV. Tom. II. p. 1016. arbitratu est, peccatum hoc non absolute irremissibile, sed tantummodo difficulter remissibile esse, ob insignem animi, quam arguit, malitiam, quæ ne extraordinaria illa Dei gratia se expugnari patitur; & pro sua sententia laudat WIGANDVM, IUDICEM, HEERBRANDVM, FRANZIVM, VARENIVM, MÜLLERVM, HILDEBRANDVM, MEYERVM, FECHTIVM. Sed quoniam hoc tantum fundamento nititur, quod illa absoluta irremissibilitas cum gratia Dei universalis, eiusve abundantia præ peccato omni, & Christi ad eos, qui huius criminis rei facti erant, adhortatione ad penitentiam conciliari haud posse videtur; non est, quod peccatum hoc actu quidem, sed tamen difficulter remissibile esse credamus. Inferius enim, ut opinor, evidentissime demonstrabo, nec abundantiam nec universalitatem gratiæ divinæ limitari,

nec denique utilitatem aut necessitatem exhortationum Christi ad poenitentiam tolli, quamvis peccatum hoc absolute irremissibile esse statuatur. Dico autem, illud absolute irremissibile esse, quatenus contra distinguitur & difficulter remissibili, & actu irremissibili; h. e. quatenus nec unquam remittitur, nec remitti quidem potest. Atque ita sentiunt quoque Theologi citra controversiam magni, b. IO. GERHARDVS in *LL. Th. Loc. de Pecc.* §. 109. *Tom. II. p. 303.* b. IO. AD. SCHERZER in *Brev. Theol. Hülf. Cap. V. p. m. 304.* b. IO. ANDR. QVENSTEDT in *Syst. Theol. Part. II. cap. II. Sect. II. qu. 19. p. m. 1071.* & ex recentioribus *Celeberr. IAC. CARPOVIVS in Theol. Rev. Dogm. Part. II. cap. IV. §. 1394. Tom. I. p. 813.*

§. VII.

Sententia Pontificiorum de peccato in Sp. S.

Hoc supposito, nimirum Judæos, quos reprehendebat Christus, peccatum in Spiritum Sanctum commisisse, (d. 4.) & ipsum hoc peccatum irremissibile esse, (d. 5.) facilius nobis via erit, veram huius peccati notionem inveniendi, falsasque de illius natura opiniones removendi. PONTIFICII, Magistrum sententiarum sequuti, sex numerant huius peccati species, desperationem, præsumptionem, impoententiam, obstinationem, impugnationem veritatis agnitæ, & invidentiam fraternæ gratiæ. Sed quoniam hæc est specierum enumeratio, non autem rationis formalis determinatio, de generali conceptu inveniendi laboravit THOMAS AQUINAS in *Summa Theol. in secunda secundæ Qu. XIV. A8. I. p. m. 31.* & tres veterum sententias exhibuit. Prima est

est

est ATHANASII, HILARII, aliorumque, & in eo consistit, quando ad literam aliquid blasphemum dicitur contra Spiritum Sanctum, sive hic accipiatur pro nomine essentiali totius Trinitatis, sive pro nomine personali tertiae personae; secunda est sancti AVGVSTINI, qui impoenitentiam finalem quamcumque peccatum in Spiritum Sanctum esse voluit; Tertia omne peccatum ex certa malitia profectum facit peccatum in Spiritum Sanctum, & qui hanc amplectuntur, peccata ex infirmitate peccata in patrem, peccata vero ex ignorantia peccata in filium vocant. Hisce tribus opinionibus quartam addit BELLARMINVS in *Dispp. de contro. fidei Tom. III. de poenit. Lib. II. cap. XVI. p. 109.* eamque reliquis omnibus praefendam esse censet. Nimirum ex huius Doctoris sententia peccatum in Spiritum Sanctum nihil aliud est, quam veritatem cognitam & manifestam, ex malitia improbare, & tanquam daemoniacam & detestabilem calumniari.

§. VIII.

Ab hac sententia non multum recedunt NO-
STRATES, qui vulgarem de natura huius peccati
opinionem defendunt. Ita enim QVENSTEDT in
Syst. Theol. Part. II. cap. II. sect. I. th. 99. p. m. 951.
Forma peccati in Spiritum sanctum consistit 1. in doctrinae evangelicae evidenter & sufficienter agnita & approbata ex plene libera & non impedita voluntate facta abnegatione, 2. eiusdem hostili oppugnatione, & 3. voluntaria & atroci blasphemia. Vt autem quisque intelligat, quid sit, ex plene libera & non impedita voluntate

Sententia
nostro-
rum Theol.
vulgaris.

voluntate veritatem agnitam abnegare, illustrationis causa addit: *Eiusmodi peccator nec pericula habet, aut minas, quas pertimescat, nec promissa, quibus invite- tur, sed peccat gratis, temere, malitiose.* Si hæc ani- mi dispositio ad constituendam huius peccati natu- ram requiritur, fere dixerim, crimen in Spiritum sanctum & impossibile, & nunquam commissum esse. Quia enim mentis humanæ constitutio & in- doles postulat, ut id saltim velimus, quod nobis bo- num esse videtur, & id nolimus, quod malum esse arbitramur, homo, qui veritatem agnitam publice abnegat, impugnat, & calumniatur, hoc detesta- bile factum sibi bonum, veritatis vero professionem mali quid sibi esse putet, necesse est. Sane Phari- sæi, qui huius criminis accusabantur a Christo, hoc animi morbo laborabant. Timebant enim, si nihil peius, certe tamen magnam famæ suæ violationem, si Christum & doctrinam eius publice profiterentur, aut illi non animi vehementia & virulentis verbis contradicerent. Hac igitur vanitate & ambitione & hoc contemptus & infamiæ metu impulsu crimina- bantur, Christum habere dæmonem, eiusque do- ctrinam ex orco resuscitatam esse. Quam difficulta- tem cum animadverterint recentiores, concedunt quidem, peccatum hoc ex motivo boni apparentis aut lucri cuiusdam temporalis, adeoque ex metu iacturæ huius boni, ab hominibus committi, in eo tamen adsentiuntur maioribus, quod peccatum in Spiritum sanctum sit spontanea abnegatio veritatis cælestis agnitæ, connexa cum blasphematione & persecutione malitiosa. Sic enim *celeberrimus* CAR-

POVI-

STEDT *in System. Theol. Part. II. cap. II. sect. II. Qu. XVI. p. m. 1060.* & ex recentioribus modo laudatus REVSCHIVS *in Introd. in Theol. p. 775.* Alii vero sentiunt, & a non renatis & doctrinam Evangelii nunquam professis peccatum hoc committi posse. Huic opinioni addictos fuisse MVS CVLVM, MEISNERVM & FEVRBORNIVM, b. QVENSTEDT l. c. p. 1061. testatur. Et, ni fallor, eadem opinio placuit CEL. CARPOVIO, qui & l. c. & alibi non abnegationem, sed tantum oppugnationem veritatis celestis & officii Sp. S. in conversione hominis peccatum hoc esse dicit.

§. X.

*Refuta-
tur opinio,
quod soli
renati
peccat. in
Spir. S.
committe-
re possint.*

Qui peccatum hoc proprium renatorum & veram doctrinam publice professorum esse volunt, primum illius requisitum non attendisse mihi videntur, scilicet, *quod sit peccatum, quale a Phariseis & scribis committebatur, cum hi homines pessimi dicerent, Christum miracula edentem habere demonium. (§.4.)* Quod enim Pharisei & scribae, Christum hostiliter aggressi, & divina eius opera calumniati, unquam renati aut Evangelium professi fuerint, aut oppido falsum est, aut certe probari nequit. Equidem non nego, auctorem epistolae ad Hebraeos cap. VI, 4. seqq. de peccatoribus lapsis loqui, qui gratia Spir. S. illuminati & conversi actu fuerunt, tamen, quoniam non asserit, eos peccatum illud commississe, quod Christus blasphemiam in Spir. S. vocavit, ad hunc locum provocari haud potest, quamdiu de natura huius peccati controversia agitur. Ceterum fateor, homines rena-

renatos & veram doctrinam publice professos huius criminis reos fieri posse; & id saltim contendo, quod præcedens regeneratio & professio veritatis non necessario requiratur ad peccatum in Spiritum S. & quod non soli renati sint huius delicti subiectum.

§. XI.

Hoc vero exemplum Phariseorum, qui in Spiritum S. peccarunt, obiici illis non potest, qui simpliciter asserunt, ad peccatum hoc sufficere, ut quis veritatem cœlestem, de qua convictus est, contra conscientiam finaliter impugnet & blasphemet, sive fuerit renatus aut veritatem publice professus, sive minus. Nam Pharisei, quibus Salvator noster crimen illud exprobrat, utique convicti erant, vera esse omnia, quæ Christus prædicaret, nihilo tamen minus personam & doctrinam eius blasphemabant & persequebantur. Sed nova oritur difficultas, quando irremissibilitatis, quæ est annexum, huius peccati inseparabile, rationem reddere debent. In eo omnes consentiunt, quod peccatum illud irremissibile sit propter *crimen* finalem. Illa vero finalis incredulitas aut necessario connexa esse debet cum veritatis agnitæ impugnatione & persecutione, ut fiat peccatum in Spiritum S. aut non. Si posterius, illorum mens est: Quando quis in peccato contra Spiritum S. usque ad finem vitæ suæ perseverat, illud remitti non potest. Sed hoc sensu quodecunque peccatum irremissibile est, & rectius irremissum, quam irremissibile diceretur. Nam ita sentiunt: qui cum peccato in Sp. S. *crimen* finalem connectit, illi non potest remitti;

mitti; si vero illam evitasset, cum evitare potuerit, peccatum hoc illi quoque Deus condonasset. Sin vero prius obtinet, sc. *omnis* finalem cum spontanea veritatis agnitæ impugnatione & blasphemia necessario connexam esse, & utramque simul peccatum in Sp. S. efficere, verum quidem est, peccatum hoc remitti non posse, sed absolute esse irremissibile. Sed tum ulterius quaerendum foret, quænam esset ratio huius necessarii nexus incredulitatis finalis cum voluntaria illa veritatis agnitæ impugnatione & persecutione? Aut illa ratio continetur in ipsa natura huius veræ doctrinæ impugnationis, aut in voluntate Dei, qui, hoc crimine commisso, omnia gratiæ media homini subtrahit, ita ut plane non possit converti, & in Christum credere. Sed utrumque membrum oppido falsum est. Nam illa veritatis agnitæ abnegatio & impugnatione, quantumvis malitiosa & voluntaria, per se conversionem hominum & fidem in Christum minime reddit impossibilem. Quamvis enim huius generis homo rarissime, quod concedo, aut plane numquam *per media gratiæ ordinaria* convertatur, quo minus tamen Deus illum *extraordinarie* convertat, nihil impedit. Scilicet sicuti extraordinaria gratiæ media fortiora sunt ordinariis, & per illa multi homines conversi sunt, qui per hæc converti non potuerunt, sic & hominem obduratum, qui veritatem reclamante conscientia abnegavit, omnibusque ordinariis gratiæ converttricis mediis obicem constanter posuit, extraordinarie converti posse, nullus dubito. Nec obstat locus Ebr. VI. 4. seqq. Quod enim ibidem *absolute* impos-

impossibile dicitur, id *secundum quid* intelligi, & per
ingentem conversionis difficultatem explicari debet.
Hanc interpretationem non esse violentam, & in-
tentioni Sp. S. contrariam, ex multis scripturæ lo-
cis manifestum est, quæ de impossibilitate loqui vi-
dentur, & tamen re vera tantum de difficultate qua-
dam agunt. ex. gr. 1. Jo. III. 9. Matth. XIX. 26. coll. 23.
Marc. X. 27. coll. 24. Luc. XVIII. 27. coll. 24. Multo
minus impossibilitatis fidei & conversionis ratio qua-
renda est in voluntate Dei, quasi hominem, com-
missò hoc peccato, convertere noller, & illum pro-
pterea omnibus gratiæ mediis ad fidem excitandam
necessariis carere cogeret. Quemadmodum enim
nullum peccatum adeo magnum & abominabile est,
quin gratia divina, utpote infinita, illi remittendo
sufficeret, sic & Christus pro omni peccato, quan-
tumvis maximo & atrocissimo, plenissime satisfecit.
Quoniam vero inferius hac de re copiosius loquar,
vberiori illius explicatione & demonstratione nunc
superfedeo. Interim ex dictis abunde patet, volun-
tariam illam agnitæ veritatis abnegationem & im-
pugnationem dici haud posse irremissibilem, quam-
vis finalis incredulitas accedat, neque adeo crimen
illud esse, quod Salvator noster peccatum & blasphemiam
in Sp. S. vocavit.

§. XII.

Itaque hæc mihi verior sententia esse videtur, *Verior*
quod peccatum in Spiritum S. sit *malitiosa resistentia, sententia*
quæ extraordinariis gratiæ mediis a peccatoribus in *proponi-*
conversione sua opponitur. Ille vero extraordinariis *tur.*

gratia mediis malitiose resistit, qui veritatibus cœlestibus probe intellectis & per evidentissima miracula demonstratis non assentitur, sed potius contra conscientiam illas negat, impugnat, blasphematur, neque adeo illarum virtute & efficacia se converti patitur. Inde manifestum est, peccatum in Spiritum sanctum, ex mea quidem sententia, ab eo committi, qui veritates ad salutem scitu necessarias, quas probe intellexit, & de quibus non solum evidentissimis principiis ac testimoniis, verum etiam a Deo immediate per miracula convictus est, negat, mendacia, & absurdas opiniones esse calumniatur, omnesque voluntatis inclinationes, quas illarum certa cognitio operari poterat, omni conatu impedit.

§. XIII.

*Consensus
aliorum
proponi-
tur.*

Ne quis vero sententiæ novitatis specie statim in limine tractationis terreatur, ante omnia monendum mihi est, huius me non esse inventorem, sed eam iam placuisse b. IO. REINH. RVSIO, insigni quondam Theologo, qui in *Harm. Evang. Lib. IV. cap. XIV. Tom. I. p. 1015.* ita scribit. *Omnes ergo reos fieri putamus peccati in Sp. S. qui extraordinariam Dei in miraculis per Mosen, Prophetas, Christum & Apostolos editis potentiam, & mera animi malitia, non vi aut metu coacti, nec ignari documentorum divinitatis & virtutis, qua exornati fuerint, variorum, convitiis profcindunt, & contra conscientiam diabolo adscribunt.* Hoc ipsum factum fuisse Judæorum malitiam, quam Christus blasphemiam in Sp. S. vocat, multi antea cum confessi sunt. Ipse RVSIVS pro hac sententia laudat

laudat GENEBRARDVM, IANSENIYM, HACK-
 SPANIVM, LIMBORCHIVM. Perillustris & sum-
 me venerabilis DE MOSHEIM huius sententiæ de-
 fensorem facit IO. HALESIYM in erudita *comment.*
de vita, fati & laboribus Halesii. p. 195. B. RECH-
 TIVS Theologi cuiusdam mentionem facit, in lect.
 super Sill. disp. 16. §. 3. 4. 5. qui eodem modo de
 peccato in Sp. S. sentit, & ipse fatetur, *sententiam hanc*
niti clarissima scriptura expositione. His addo LVCAM
 OSIANDRVM qui in not. ad Matth. XII, 31. 32. non so-
 lum diserte testatur, Christum horribile peccatum
 Phariseorum, qui divina miracula Christi contra suam
 ipsorum conscientiam blasphemaverunt, & principi
 dæmoniorum adscripserunt, vocasse peccatum in
 Sp. S. Sed etiam paulo post ita scribit: *Pharisæi ex*
miraculis Christi, quorum ipsi multa coram viderant,
in conscientia sua convicti erant, quod illa divina essent
miracula, & quod Christus a Deo esset missus; sed quia
ipsius personam oderant, malitiose & contra conscientiam
admiranda opera Sp. S. non ex ignorantia, sed ex
malitia, blasphemabant, & ea Satanae tribuebant. Hi
dicuntur Spiritum Sanctum blasphemare. Nec aliter
 peccatum in Spiritum Sanctum interpretatus est
 HAMMONDVS, qui propterea laudatur a CLERICO
 in not. ad h. l.

§. XIV

Quamvis autem hi & forte plures alii tantum-
 modo fatentur, Phariseorum calumniam, qua opera
 Christi vere divina ex indurati cordis malitia Sa-
 tanæ adscribebant, fuisse peccatum in Spiritum fan-
 scum,

*Explica-
 rur, & o-
 scnditur,
 Phariseos
 secundum*

*hanc noti-
onem pecc.
in Spir. S.
commisisse.*

Etum, hæc tamen testimonia de singulari quorundam hominum facto sufficiunt, ad demonstrandam notionis veritatem, quam supra §. 12. proposui. Ecce enim Christus tot tantaque miracula in conspectu Pharisaeorum edidit? Nonne hæc omnia eum in finem facta sunt, ut illi personæ & doctrinæ Christi hostes evidentissime & solidissime convincerentur, Jesum Nazarenum, quem tantopere odissent, & persequerentur, vere esse Messiam Patribus promissum, & omnia esse vera Dei oracula, quæ ex illius ore audirent? Itaque hæc ipsa miracula, de quibus tam contumeliosè loquebantur, erant extraordinaria media, quibus Deus aut Sp. S. cui opus regenerationis nostræ appropriatur, ad illos convincendos & convertendos uti volebat. Neque Pharisei in conscientia sua negare poterant, opera Christi esse manifesta & omni exceptione maiora testimonia, eum esse Messiam & Prophetam a Deo missum. Ita enim NICODEMVS suo & fratrum suorum nomine Christum alloquitur: *Rabbi, scimus, te a Deo venisse Doctorem; Nemo enim tanta signa edere potest, quæ tu facis, nisi sit Deus cum illo.* Jo. III, 2. Nihil tamen minus ex odio adversus Christum, & ex amore suæ opinionis, quam de mundano Messia animo conceperant, publice negabant, hæc esse opera divina, & malitiosè calumniabantur, Christum habere Spiritum impurum, & per principem dæmoniorum hæc prodigia facere. Estne vero hoc malitiosè resistere extraordinariis mediis, quibus gratia Dei in hominum conversionem utitur? Estne hoc efficere aut impedire, quo minus extraordinaria gratia Sp. S. opus

opus conversionis in cordibus hominum perficere possit? Videmus ergo, perinde esse, five dicamus, peccatum in Sp. S. esse calumniam Phariseorum, qua opera divina Christi Satanæ contra conscientiam adscribebant; five, illud esse malitiosam resistantiam, quæ extraordinariis gratiæ mediis in conversione hominum adhibitis opponitur. Sicuti enim Pharisei Christi opera calumniati re vera extraordinariis gratiæ convertriciis mediis obicem posuerunt, sic & illi, qui his mediis resistunt, & illis adhibitis suam conversionem impediunt, simili modo delinquant, ac Pharisei, peccati in Spiritum sanctum a Christo accusati.

§. XV.

Iam non opus est, ut prolixè ostendam, priorem peccati in Sp. S. characterem §. 4. exhibitum in ea notione contineri, quam hætenus proposui. Vidimus enim §. 14. crimen illud, quod ego peccatum in Sp. S. esse volui, esse tale peccatum, quale Pharisei committebant, cum de Christo & eius divinis operibus contumeliosè loquerentur. Similis facti reus erat Pharaos, cum a Deo toties monitus Israelitas tamen dimittere nolleret. Esse enim Dei voluntatem, ut hic populus ex Aegypto egrederetur, & ut mandato per Mosen publicato obsequium præstaret, ipsè in conscientia sua negare non poterat. Tot enim miraculis, quæ expertus erat, & quæ ne ipsi quidem magi, omni auxilio Satanæ suffulti, imitari poterant, Deus illum hac de re convicerat. Hæc miracula erant extraordinaria media Pharaonem

C

nem

nem convertendi. Sed nihil efficere poterant propter constantem & malitiosam resistantiam, quam Pharao spiritui sancto opponebat. Quod rariora huius criminis exempla prostant, inde fit, quia vel rarissime miracula in regno gratiae eduntur, sufficientibus quippe mediis homines convertendi ordinariis, vel quia eum supremum malitiae & indurationis gradum attigisse oportet, qui in Spiritum sanctum peccat. Hinc facilis erit responsio ad quaestionem, num & hodie adhuc peccatum illud committi possit? sane post Christi tempora & insignem illam Pharisaeorum, qui in Spir. S. contumeliosi fuerunt, malitiam peccatum illud commissum esse, aut committi saltem potuisse, non dubito. Cum enim Ecclesia per Apostolos fundaretur, Deus ad convertendos homines miraculis saepe usus est. Huius rei exemplum est ipsius D. PAULI conversio. Is si voci cum eo in via loquenti non obtemperasset, nec doctrinae evangelicae, quam ex ore Ananiae hauriebat, assensus fuisset, sed potius persecutioni praekonum Evangelii, ut fieri poterat, inhaesisset, certe in atrocissimum hoc peccatum contra Spiritum sanctum incidisset. Vid. Act. IX. i. seqq. Sed postquam ecclesia testimonio & miraculis Spiritus sancti sufficienter fundata est, nec opus divina sapientia dignum esse videtur, miracula absque necessitate cumulare, & homines, qui ordinaria atque haec abundantissima media spernunt, extraordinariis convertere, non facile datur occasio, peccatum in Spiritum sanctum committendi.

§. XVI.

Ratio, cur Christus crimen hoc peccatum in Sp. S. vocare voluerit, *duplex* reddi potest; eademque vel *generalis*, & ad quodcunque peccatum in Sp. S. applicabilis, vel *Specialis*, & ad factum Judæorum a Christo damnatum accommodanda. *Priorem* quod attinet, hanc esse arbitror, quod peccatum illud, de quo diximus, *summus gradus est resistentiæ operationibus Spir. S. in conversione hominum oppositæ*. Nimirum quia opus conversionis vere divinum Spiritui sancto in specie appropriatur, in Sp. S. quoque peccat, quicumque auxiliis & operationibus gratiæ resistit. Sed operationes istæ sunt vel *ordinariæ*, vel *extraordinariæ*. Et qui posterioribus obicem ponit, illius resistentia utique est fortior & magis detestanda. Quare quemadmodum sæpe fit, ut nomen generis alicui speciei propter eminentiam aut intensiorem gradum simpliciter tribuatur, sic & illa malitia, qua gratia convertens extraordinaria impeditur, speciatim dicitur peccatum in Spir. S. quia est præcipua huius peccati Species, & maximus illius gradus.

*Ratio præ-
mia deno-
minatio-
nis pecca-
ti in Sp. S.*

§. XVII.

Posterior ratio hæc est: Judæi admiranda divinitatis & omnipotentiae Christi documenta in eius miraculis videbant, & quoniam nihilominus calumniabantur, eum habere dæmonem, adeoque divinitatem eius publice demonstratam blasphemabant, re-
Et in Spiritum Sanctum peccasse dicuntur. Etenim

*Secundæ
ratio.*

divinam Christi naturam aut simpliciter *Spiritum* aut cum adiecta determinatione *Spiritum Sanctum* dici, multa scripturæ loca testantur. Vid. Rom. I. 4. 1. Pet. III. 18. 1. Tim. III. 16. Inprimis vero infinitam filii Dei potentiam, quam blasphemabant Judæi, per Spiritum Dei intelligi, inde patet, quod Christus Luc. XI. 20. inquit, se dæmonia *per digitum Dei* expellere. Nam si Judæi blasphemie in Sp. S. rei dicuntur, quia opera Christi Satanae tribuerant, quæ tamen ipse per digitum Dei fecerat, sane hic digitus Dei idem est, quod Christus Sp. S. vocat. Iam vero hic digitus Dei est omnipotentia divina. Vid. Exod. VIII. 19. Ergo in Sp. S. peccare est divinam Christi omnipotentiam blasphemare. Et quoniam demonstratio huius potentia simul est manifestatio eius divinitatis, in Sp. S. peccare dici etiam potest divinam Christi naturam blasphemare.

§. XVIII.

*In trans-
tu expli-
catur,
quid sit
peccatum
in filium
hominis.*

Inde vero simul haud difficulter intelligi potest, quid sit *peccatum in filium hominis*. Scilicet hoc peccato in Spiritum sanctum opponitur. Quemadmodum igitur in Spiritum Sanctum peccare est Christum blasphemare, quando ille divinitatem suam evidentissimis argumentis demonstravit; sic in filium hominis peccat, quicumque Christum lædit, quando in statu exinanitionis suæ ut merus homo externe apparuit. Novimus enim, Christum ad tempus carere voluisse plenario divinatorum idiomatum usu, atque ut alium quemcunque hominem nonnunquam comparuisse, ut pati & mori posset pro peccatis hominum.

minum. Phil. II, 6. seqq. Neque tamen in hac forma placebat Judæis. Docebat enim multa, quæ illis exosa erant. Refutabat illorum falsas legis interpretationes. Manifestabat eorum hypocritum. Associabat se peccatoribus. Et id genus alia fecit, quæ minime probabantur Judæorum doctoribus. Inde occasionem avide sumebant sanctissimam Christi personam calumniandi. Huius generis blasphemiam Christus ipse refert Matth. XI, 19. Et qui illius rei erant, in filium hominis peccarunt. Nam Christus eo tempore saltim in forma hominis hominibus visus est, nec talia divinitatis & omnipotentia suæ Specimina edidit, qualia tum videbant Pharisei, cum criminarentur; Christum habere dæmonem, & per principem dæmoniorum eiicere malos Spiritus.

§. XIX.

Nunc tandem ad rei caput, agedum, accingamur, disputaturi de peccati huius irremissibilitate. Equidem nondum probatum est, peccatum illud, quod ego blasphemiam in Sp. S. esse volui, vere esse irremissibile, quamvis hoc sit peccati huius character proprius; inferius tamen certissime apparebit, cum in peccati cuiusdam irremissibilitatis causam veram & unicam inquisivero, atque eam in hoc solo peccato, quale §. 12. descripsi, conspicuam esse ostendero. Si peccatum aliquod prorsus irremissibile est, aut in se adeo grande & atrox est, ut Deus plane nolit huius generis peccatum condonare, aut non potest remittere, quamvis velit. Priori casu peccatum irremissibile foret ex defectu gratiæ sufficientis; *Quando peccatum aliquod irremissibile sit?*

posteriori vero ex impossibilitate rei. Huius vero impossibilitatis iterum duplex esse potest fundamentum. Etenim aut nulla pro eiusmodi peccato præstita est satisfactio, aut, eo commissio, impossibilis est satisfactionis illius apprehensio, quæ fides dicitur. Itaque si peccatum aliquod remitti haud potest,

1. aut deficit gratia sufficiens, h.e. voluntas divina peccatum illud remittendi.
2. aut non præstita est Satisfactio pro eodem;
3. aut, eo commissio, fides est impossibilis.

§. XX.

Peccatum
in Spir. S.
non est ir-
remissibile
ex gratia
div. defe-
ctu.

Ob defectum gratiæ sufficientis aut voluntatis Dei peccata remittendi nullum peccatum, adeoque nec peccatum in Sp. S. est irremissibile. Nam

1. Quamvis peccata gradibus a se invicem differunt, omnia tamen sunt infinitæ Dei essentiæ læsiones, & mala, quæ infinito odio Deus averfari & detestari debet. Quodsi itaque ex his unum peccatum adeo magnum foret, ut Deus illud condonare nolleret, neque adeo, quamvis posset, penitentiam & fidem dare, certe nec reliqua peccata remittere vellet. Gradus enim, quibus differunt, non variant essentialem, ut ita loquar, peccatorum malignitatem. Quare si Deus a se impetrare potuit, ut unum peccatum, quod est infinita suæ essentiæ læsio, remittere vellet, gratia eius & remittendis quibuscunque aliis sufficit, quæ ultra essentiæ divinæ læsionem non assurgunt.

2. Qui

2. Qui peccati alicuius atrocitatem tantam esse iudicat, ut illud, quamvis possit, condonare tamen nolit, illius gratia & misericordia non est infinita. Ecquid enim est infinita gratia, nisi propensio & inclinatio ad peccatorum quorumcunque, quantumvis atrocissimorum, remissionem? si peccatum aliquod adeo exuberaret, ut gratia divina illi remittendo non sufficeret, hæc sane finita foret, & certis limitibus circumscripta.

3. D. PAVLVS Rom. V. 20. inquit: *Vbi peccatum abundavit, ibi gratia supra modum exuberavit.* Peccatum abundare dicitur, cuius magnitudo & atrocitas plene apparet, ut ex præcedentibus verbis colligi potest: *Lex ingressa est, ut abundaret peccatum.* Lex enim non efficit, ut peccatum sit magnum, sed, ut atro. & detestabile esse cognoscatur. Itaque hoc vult Apostolus: Quamvis peccata ullibi deprehendantur adeo magna, ut atrociora esse non possint, tamen non licet de divina gratia desperare, quoniam hæc multis modis peccato omni abundantior est, & nulla peccati atrocitas voluntatem Dei illud remittendi limitat.

4. Quando Deus Ezech. XXXIII. II. & alibi testatur, *se nolle ullius peccatoris mortem*, simul promittit, se peccata quæcunque, quantum in ipso est, remittere velle. Noluntas enim peccatum aliquod remittendi absoluta involvit voluntatem absolutam ut quidam peccator moriatur.

§. XXI.

*Dissen-
sus,*

Hæc argumenta satis probant, Christum peccatum in Sp. S. non ideo irremissibile dixisse, quod gratia divina deficeret, ad illud remittendum sufficiens. Justo igitur duriora hæc mihi videntur verba IOANNIS CALVINI, quæ in *Harm. Evang. ad Matth. XII. 31. 32. p. 159.* leguntur. *Certum est reprobationis signum in Spiritum blasphemia. Sicuti enim fieri posse negamus, ut qui vere Spiritu regeneritus est, se in tam horrendum scelus præcipitet, sic rursus tenendum est, qui exciderint, nunquam resurgere, imo Deum hac quoque in parte gratiæ suæ contemptum ulcisci, quod reproborum corda obduret, ut ad resipiscen-
tiam nunquam adspirent.*

§. XXII.

*Hæc est ir-
remissibile
ex defectu
satisfac-
tionis.*

Peccatum in Spir. S. ex defectu satisfactionis pro eodem irremissibile esse, ideo negamus, quia Christus pro quocunque peccato satisfecit.

1. Testantur id loca scripturæ 2. Cor. V. 14. 15. Ebr. II. 9. 1. Jo. II. 2. & multa alia.

2. Si Christus pro peccato quodam non satisfecisset, aut Deus pro illo sibi satisfieri noluit, aut Christus satisfacere non potuit. Sed utrumque membrum falsum est. Prius arguit defectum gratiæ & voluntatis divinæ quædam peccata remittendi, quem refutavi §. 20. Posterius tollit verum & præcipuum Mediatoris characterem, Christus enim, qui pro peccatis nostris satisfecit, divino intellectu præditus est, quem cum humana natura communi-
cave

caverat, ut hæc quoque peccati in Sp. S. atrocitatem comprehendere, illud sibi ipsi imputare, & intensissimos dolores, quos tam grande scelus efficere debebat, sentire possit. Itaque & pro hoc peccato satisfecit.

3. Quod nisi fecisset Christus, Judæos huius criminis reos semel factos, ut ad frugem se revocari paterentur, hortari non potuisset, quod tamen fecit, maxime post ultimum ingressum in urbem Jerusalem. Homines enim ad pœnitentiam vocare nihil aliud est, quam illos hortari, ut satisfactionem pro illorum peccatis præstitam fide apprehendant.

§. XXIII.

Equidem celeberrimus Theologus IAC. CAROV, *Dissensus* cuius fidelissimi præceptoris magna in me merita æternum veneror, *Apparent.* aliam sententiam tueri videtur, quando in Theol. Rev. Tom. II. §. 396. asserit, pro peccato in Sp. S. consummato Christum satisfactionem non præstitisse. Sed monendi sunt lectores nostri, eum ad essentialia huius peccati incredulitatem finalem retulisse, adeoque pro hoc peccato non satisfactum esse a Christo asseruisse, quatenus non satisfecit pro *causa* finali. Ego vero finalem incredulitatem potius consequens, quam essentialia huius peccati esse volui. Quare si eius argumenta adgredi vellem, ad aliud certamen mihi descendendum foret, quod tamen ad præsens negotium non pertinet. Sunt tamen nonnulla, quæ sententiam meam propius tangere videntur, & quæ ut distinctius evoluta essent, vehementer opto. Fecit id forte Vir Incomparabilis in scriptis re-

D

cen-

centioribus novo suo adversario oppositis, quæ tamen mihi a literarum commercio paululum remoto legere non contigit. Itaque, quid mihi videatur, ex animo discendi cupido proponam. Nam a tanto viro doceri, quam cum eo disputare malo.

§. XXIV.

*Monitum de satisfactione non præstita pro incredulitate finali pri-
mum.*

Quando probat, Christum pro incredulitate finali, atque hinc pro peccato in Sp. S. cui illa adheret, non satisfecisse, hoc argumentandi genere utitur: *Si Christus pro finali incredulitate satisfecisset, illam Deus dupliciter puniret, sc. in Christo & in homine finaliter incredulo.* Ratio consequentiæ: *Quia homines finaliter increduli damnantur.* Cum vero consequens iustitiæ divinæ repugnare illi videatur, antecedens quoque falsum esse adferit. Vid. Theol. Dogm. Rev. Tom. II. §. 395. Quodsi hoc argumentum sibi constaret, mea quoque adsertioni opponi posset, quod scilicet Christus pro peccato in Spiritum sanctum satisfecerit. Quamvis enim nego, incredulitatem hanc finalem ad essentiam peccati in Sp. S. pertinere, negare tamen non possum, illos, qui hoc scelus semel perpetrarunt, æternæ morti obnoxios esse, & actu damnari. Assensum vero meum moratur, quod hæc argumentatio generale illud principium supponere videtur: *Quodcumque peccatum in ipso homine æterna morte punitur, pro illo Christus non satisfecit.* Sed, hoc concessio, nullum est peccatum damnatorum, pro quo satisfactio præstita est a Christo. Nam finaliter increduli non solum propter *actum* finalem damnantur, sed potius omnium peccato-

catorum poenas dant, quia hæc, deficiente fide, illis nunquam remissa fuerunt. Hoc vero ne ipsi quidem celeberr. CARPOVIO placere, vel inde patet, quod asserit, Christum pro omnibus peccatis contra legem operum satisfecisse.

§. XXV.

Non adeo absouum mihi videtur dicere, *Chri-Monitum stum pro incredulitate finali quidem satisfecisse, sed ho-secundum. mines nihilominus propter illam damnari, quia hanc satisfactionem nunquam apprehendunt.* Qui enim sic sentiunt, horum, arbitror, mentem hanc esse: *Christus præstitit satisfactionem, quæ nunquam apprehendi potest.* Et contra hanc sententiam nihil aliud obici posset, quam quod eiusmodi satisfactio superflua & frustranea foret. Verum ad id responderem: Satisfactionem hanc non quidem prodesse ad actualem peccatorum remissionem; esse tamen alio respectu magnæ utilitatis; quippe per illam declarari, Deum omnes homines salvare serio velle, nec quicquam prætermisisse, quod ad hominum salutem necessarium videri poterat; vocationis reprobatorum eandem esse rationem; per illam enim reprobatos actu non converti; illis tamen Deum deesse haud potuisse, ne culpa damnationis eiusmodi hominum in ipsum Deum relaberetur.

§. XXVI.

Monet celeberrimus Auctor Sch. 4. §. 395. l. c. *Monitum Christum quidem pro omnibus peccatis contra legem operum, sed non pro omnibus contra legem fidei satisfecisse.* Sed quid respondendum nobis foret, si quis ex illius

placitis obiiceret? Incredulitas finalis est peccatum contra legem fidei; (Theol. Rev. Tom. II. §. 64.) Huius vero legis summa est: Crede in Christum finaliter; (Ibid.) Sed ipsa lex natura quibusdam ex revelatione suppositis, hanc specialem inferit: Crede in Christum; (Ibid. §. 62.) Et quia lex naturæ in decalogo continetur, eadem lex dici potest lex operum; (Ibid. §. 64.) Jam vero Christus pro omnibus peccatis contra legem operum satisfecit; (Ibid. §. 395. Sch. 4) Ergo & pro incredulitate finali.

Has difficultates, in quas causam irremissibilitatis peccati in Sp. S. quærens forte incidi, certe non alio fine propono, quam ut mihi & aliis satisfiat, qui mecum de veritate huius thesios adhuc dubitant, & a viro acutissimo in re tam perplexa erudiri cupiunt.

§. XXVII.

Vera causa peccati in Sp. S. irremissibilitatis quæ esse possit?

Vidimus hucusque, peccatum in Sp. S. neque ex defectu gratiæ sufficientis neque ex defectu satisfactionis pro illo præstitæ irremissibile esse. (§. 20. 22.) Iam vero præter has irremissibilitatis peccati cuiusdam causas alia concipi haud potest, quam impossibilitas fid ei. (§. 19.) Ergo si peccatum in Sp. S. remitti haud potest, ex hac sola causa irremissibile esse debet, quod fidem in Christum absolute impedit, & impossibilem reddit.

§. XXVIII.

Pecc. in Sp. S. impossibilem reddit fidem.

Fidem vero & penitentiam per peccatum in Sp. S. absolute impediri, seu, ut distinctius loquar, hominem in hoc scelus semel lapsum penitere aut in Christum credere haud posse, quamvis Deus eum convertere serio velit, ex his thesibus manifestum erit:

I. Fides

1. Fides est donum Dei omnipotentis, nec homo ex viribus naturalibus in Christum credere potest;

2. Largitur vero fidem hominibus per quaedam media, quæ aut ordinaria aut extraordinaria sunt;

3. Atque his ita operatur Deus, ut homini non sit impossibile, illis mediis resistere, adeoque fidem quam Deus homini conferre serio & efficaciter volebat, impedire;

4. Resistentia, quæ tantum ordinariis mediis ad convertendos homines destinatis opponitur, fidem non prorsus impedit, aut impossibilem reddit, quoniam extraordinariis, quæ ordinariis plerumque fortiora sunt, illa vinci, & fides homini conferri potest;

5. Qui vero extraordinariis gratiæ mediis obicem ponit, multominus ordinaria in se operari patitur, & hinc nullo modo converti potest.

6. Cum ergo peccatum in Sp. S. sit malitiosa resistentia, quæ extraordinariis gratiæ mediis in opere conversionis opponitur, (§. 12.) hoc quoque peccatum fidem in Christum impossibilem reddit, hominumque conversionem absolute impedit.

§. XXIX.

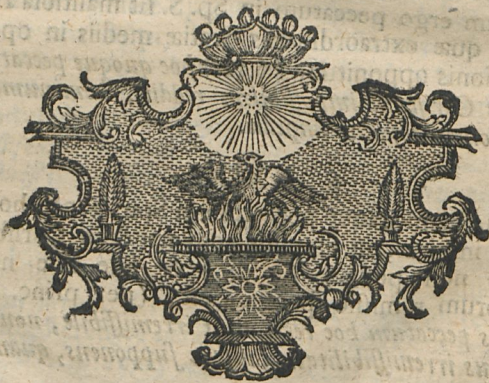
Quoniam itaque peccatum in Spir. Sanct. hominem ita indurat, ut amplius converti & in Christum credere non possit, (§. 28.) & sine fide nulla peccatorum remissio speranda est, (per princ. th.) Christus peccatum hoc recte dixit irremissibile, non aliam huius irremissibilitatis causam supponens, quam *fi-*

Et hoc est vera irremissibilitatis causa,

dei

dei impossibilitatem, resistentia tam malitiosa contractam.
 Id pro sua scripturam interpretandi scientia probe intellexit B. LUTHERVS noster, qui in *Sermone de pecc. in Sp. S.* inquit, peccatum hoc esse, quod tanquam peccatum ab homine agnosci nec vult nec potest, quamvis homo illius & extraordinarie a Spiritu Sancto vincatur. Et quoniam peccatorum agnitio illorum remissionem præcedere debet, inde concludit, peccatum hoc remitti haud posse. Est autem peccatorum agnitio pars pœnitentiæ, & hinc necessarium fidei requisitum. Quando igitur peccatum in Sp. S. propter impossibilitatem agnitionis illius irremissibile esse dicit, sanè, fidei impossibilitatem unicam & solam huius irremissibilitatis causam facit.

LUTHERI oratio citata legitur circa finem
 Tom. XIV. Opp. Ed. Lips.

VI 29

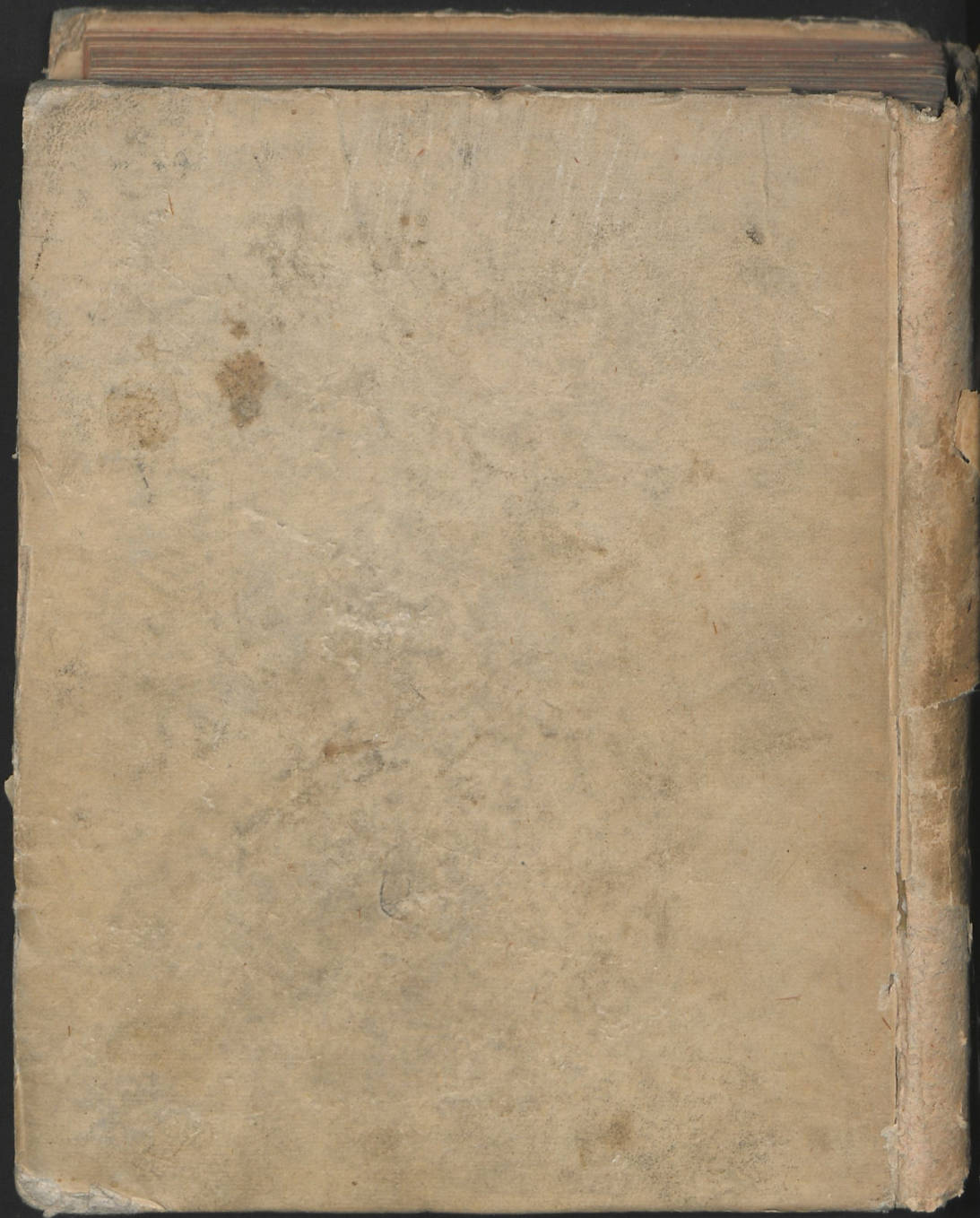
= [Dissertationes theol.
Vol. 73.]

ULB Halle

004 917 596

3

DE
P E C C A T I
IN SPIRITVM SANCTVM
IRREMISSIBILITATE

DISSERTATIO INAUGVRALIS THEOLOGICA

Q V A M
MODERATORE ATQVE PROMOTORE
VIRO SVMME VENERABILI

CHRISTOPHORO TIMOTHEO
S E I D E L I O

S. THEOL. D. SEREN. BRVNSV. AC LVNAEBVRG. DVVIS SVPERINTENDENTE
GENERALI, CAPITVLI IMPERIALIS LIBERI REGIO-LOTHARIENSIS ABBATE,
S. THEOL. PROFESSORE PRIMAR. IN ACADEMIA IVLIA CAROLINA,
ET PROT - ECCLESIASTE ELMESTADIENSI ACAD. H. VICE - RECTORE,
FACVLT. THEOL. DECANO ET AD HVNC ACTVM CLEMENTISSIME
CONSTITVTO PRO-CANCELLARIO,

PRO SVMMIS IN THEOLOGIA HONORIBVS
CONSEQVENDIS

D. VII. MARTII MDCCLXVIII.
HOR. ANTE ET POMERIDIANIS
IN IVLEO MAIORI
PVBLICO EXAMINI SVBMITTET

A V C T O R
IOANNES ERNESTVS SCHVBERT
PHILOS. D. ILLVSTRISS. COMIT. SCHAUMBVRG. AC LIPPENS. A. CONSIL. SACRIS
EIVSD. COMITATVS SVPERINTENDENS, ET PROT - ECCLES.
STADTHAGENSIS.

REC V S A A. C. MDCCLIV.

(6 $\frac{1}{2}$)